

Μαρία Λαμπαδαρίδου - Πόθου

«Η ζωή μας είναι χτισμένη πάνω σε ερείπια»

Πολλές φορές, άνθρωποι αγαπημένοι που έχουν φύγει απ' τη ζωή, συνεχίζουν να υπάρχουν μέσα μας και να διεκδικούν τα δυνατότερα συναισθήματά μας περισσότερο απ' τους ζωντανούς. Ζουν μαζί μας και όταν η θύμησή τους θεριεύει στα όνειρα, ένας απόκοσμος άνεμος μας ανυψώνει και κινητοποιεί μυστικές μας δυνάμεις που ξαποσταίνουν στα πιο βαθιά μέρη της ύπαρξής μας. Τα πρόσωπά τους ήλιος, τα δάκρυά τους ένας ανελέητος σπαραγμός και πόνος. Ο πιο διαπεραστικός, ο πιο πραγματικός.

Συνέντευξη στο ΣΤΕΛΙΟ ΛΟΥΚΑ

Το βιβλίο της Μαρίας Λαμπαδαρίδου - Πόθου «Η επέτειος των ρόδων» (εκδόσεις Κέδρος) πηγαίνει τον αναγνώστη στο λαβύρινθο ενός τραγικού γεγονότος που αποσυντονίζει τους πρωταγωνιστές, διαλύει τις ζωές τους, παγιδεύει τα ένστικτά τους και μέσα από ένα πάλεμα με το κενό, την άβυσσο και τη γνώση του πόνου τους οδηγεί στο δρόμο προς το φως. Το φως του καθενός. Προς την αλήθεια του δηλαδή. Τη δική του μοναδική κι ανεπανάληπτη αλήθεια.

Βλέπετε, τα δημοτικά τραγούδια αρχίζουν σχεδόν πάντα με τη χάρη της ζωής, με την ευτυχημένη στιγμή, και προχωρούν ακάθεκτα στο δραματικό στοιχείο, στο τραγικό ακόμα. Το τραγικό στοι-

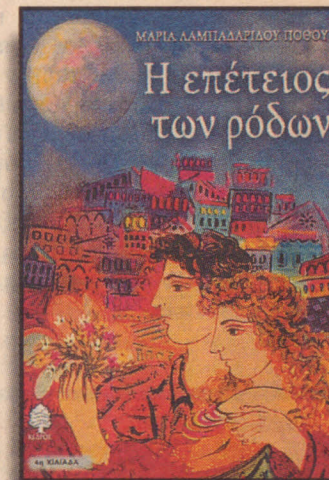
« Η ηρώίδα μου ξαναγεννήθηκε μ' ένα καινούργιο πρόσωπο. Ό,τι κι αν κάνει από κει και πέρα, θα έχει τη σφραγίδα της πληρότητας και της ώριμης,

κή ανάβαση στο πρόσωπο.

Η μνήμη

-Η πρωταγωνιστριά σας, η Ιριδα, επιστρέφει στ' αγαπημένα πρόσωπα της γιαγιάς και της μητέρας της. Η μνήμη αυτών των προσώπων τη δυναμώνει. Έχουμε ανάγκη να επιστρέψουμε στους αγαπημένους μας νεκρούς;

-Εξαρτάται από το πόσο ανοιχτός είναι κανείς σ' αυτόν το χώρο, πόσο έχει ασκήσει την ψυχή του, ώστε να σπάξει νοητά το φράγμα της ύλης και να επικοινωνεί με τους αγαπημένους του νεκρούς. Λέει ο Ηράκλειτος ότι ο άνθρωπος, όταν κοιμάται, αγγίζει την περιοχή του θανάτου. Και φυσικά, με το όνειρο. Τα όνειρα είναι οι μεταφυσικοί μας πλοηγοί, που μας οδηγούν στα αγαπημένα πρόσωπα που χάσαμε. Προσωπικά, πιστεύω πως κι

Το εξώφυλλο του νέου βιβλίου της Μαρίας Λαμπαδαρίδου - Πόθου

σας, την Ιριδα, ν' αγκαλιάσει την άβυσσο και να μην την αποχωρτίσει; Γιατί δεν της δώσατε μια δεύτερη ευκαιρία;

- Η δεύτερη ευκαιρία υπάρχει. Απλώς, αφήνω να τη φανταστεί ή να τη συμπληρώσει ο αναγνώστης. Εκείνο που με ενδιέφερε ήταν να δώσω αυτές τις πολύ ευαίσθητες πτυχές της γυναικείας φύσης, ουσιαστικά να τη φέρω αντιμέτωπη με τη φύση της. Χάνοντας το παιδί της, έμαθε τη λέξη «άβυσσο» και τη λέξη «αίμα». Τις γνωρίζουμε τις λέξεις; Νομίζω πως όχι. Μόνον όταν

σα από ένα πάλεμα με το κενό, την άβυσσο και τη γνώση του πόνου τους οδηγεί στο δρόμο προς το φως. Το φως του καθενός. Προς την αλήθεια του δηλαδή. Τη δική του μοναδική κι ανεπανάληπτη αλήθεια.

-Γιατί επιλέξατε έναν τίτλο που παραπέμπει σ' ένα ευτυχές γεγονός, ενώ η ιστορία σας είναι τόσο τραγική;

-Όταν αρχίζεις με ένα ευτυχισμένο γεγονός, όπως στην «Επέτειο των Ρόδων», δείχνεις πόσο αθώος είναι κανείς μπρος στη συμφορά που τον περιμένει. Κι έχεις αυτόματα μια ανατροπή της ζωής του.

Μαρία Λαμπαριδού - Πόθου: «Η ηρωίδα μου λέει πως η δοκιμασία της την ολοκλήρωσε ως άνθρωπο, λέει ακόμα πως πριν απ' αυτήν ήταν πρόσωπο ελλιπές. Στο κάτω κάτω, αυτή είναι η αυτογνωσία. Και δεν την κερδίζει κανείς χωρίς βασανισμό»

« Η ηρωίδα μου αναγεννησάκε μ' ένα καινούργιο πρόσωπο. Ο,τι κι αν κάνει από κει και πέρα, θα έχει τη σφραγίδα της πληρότητας και της ώριμης, βιωμένης γνώσης

χείο έχει μέσα του την αθωότητα.

Ο αθώος που συναντά στο δρόμο του τη μοίρα και πρέπει να αναμετρηθεί μαζί της. Κι από τη στιγμή της αναμέτρησης αρχίζει και η δοκιμασία. Η συνειδησια-

αυτό θέλει μια ιδιαίτερη άσκηση. Γιατί η γνώση αυτή είναι μόνον εμπειρική. Δηλαδή, από την προσωπική σου εμπειρία πιστεύεις ή δεν πιστεύεις. Όπως θα έχετε δει, το μεγαλύτερο μέρος της μεταφυσικής, στα μυθιστορημάτά μου, το στηρίζω στα όνειρα. Σ' αυτήν την ανεξερεύνητη διάσταση της ψυχής μας. Και πάντα μιλώ από προσωπική γνώση. Γι' αυτό και οι αναγνώστες μου, όσοι με διαβάζουν, βρίσκουν πτυχές τυλιγμένες την ομίχλη της δικής τους ψυχής.

-Πιστεύετε κι εσείς ότι ποτέ στην ευτυχία δεν έχουμε καιρό να ψάξουμε μέσα μας; Μόνος δρόμος είναι ο πόνος;

-Η ευτυχία είναι ένας θρίαμβος του πραγματικού. Ζούμε μέσα στο πραγματικό και το υμνούμε με τη χαρά μας. Όμως το πραγματικό είναι φτωχό. Συρρικνώνει την ψυχή, γιατί τη στρέφει στην υλικότητα. Και επειδή σχεδόν πάντα η ευτυχία είναι ταυτόχρονα και αγωνία από μόνο το γεγονός ότι περνά και χάνεται τόσο γρήγορα, δε θέλουμε, από άμυνα, να διαθέσουμε το χρόνο της ευτυχίας παρά μόνο για να τη βιώσουμε ολοκληρωτικά. Όμως, αν το δούμε από την άλλη όψη, αυτά που αφήνει πίσω της η ευτυχία είναι η μοναξιά και ο πόνος. Σχεδόν πάντα. Η τέφρα του χρόνου. Ναι, πιστεύω πως ο πόνος μάς οδηγεί στα μονοπάτια της ψυχής μας, στην ωριμότητα, στην αυτοσυνειδηση. Φτάνει ο πόνος να βγει σε ξέφωτο, να μας πλουτίσει -όπως έγινε με την ηρωίδα μου.

Μια δεύτερη ευκαιρία

-Γιατί οδηγήσατε την ηρωίδα

πτυχές της γυναικείας φύσης, ουσιαστικά να τη φέρω αντιμέτωπη με τη φύση της. Χάνοντας το παιδί της, έμαθε τη λέξη «άβυσσο» και τη λέξη «αίμα». Τις γνωρίζουμε τις λέξεις; Νομίζω πως όχι. Μόνον όταν τις βιώσουμε με μια προσωπική οδύνη, τις κατακτάμε. Εγώ βίωσα τη λέξη «άβυσσο», όταν έγραφα το δοκίμιό μου για το έργο του Μπέκετ. Όσο κι αν φανεί παράξενο αυτή η κύκλια, η ημικύκλια εικόνα της άβυσσου δεν ήταν μόνον ένα σχήμα αλλά μια βιωμένη περιοχή του εαυτού μου.

-Τι μπορούμε να χτίσουμε πάνω στα ερείπια του παρελθόντος; Από πού θ' αντλήσουμε δύναμη;

-Μα, η ζωή μας πάνω σε ερείπια είναι χτισμένη. Και δε μιλώ μόνο για την προσωπική μας διαδρομή, αλλά για τη ζωή στο σύνολό της. Τι αφήσαμε πίσω μας εμείς κι οι πατεράδες μας; Πολέμους και ερείπια. Και αυτό ζούμε και σήμερα, σωροί ερειπίων να πεθαίνουν μπρος στα μάτια μας οι χώρες. Όμως ο άνθρωπος είναι πλασμένος να αντλεί τη δύναμη όχι μόνο μέσα από τα ερείπια αλλά και μέσα από το χαμό του. Αναπλάθεται, αναγεννιέται. Ας το ευχηθούμε.

Τα όνειρα

-Δε θα είναι καταστροφικό για τη ζωή μας, τα όνειρά μας, αν πιστέψουμε ότι καθετί είναι διορισμένο από έναν ανύποπτο χρόνο;

-Ο Ιώβ υμνεί το Θεό, ωστόσο οι ψαλμοί του έχουν μια βαθιά υπαρξιακή οδύνη, μια αμφισβήτηση. «Κράζω προς σε και δεν μοι αποκρίνεσαι, άκουσον, δέομαι», του φωνάζει. Κι αυτό σημαίνει πως κι αν ακόμη πιστεύεις πως το καθετί είναι διορισμένο από έναν ανύποπτο χρόνο, δεν παύεις ταυτόχρονα και να το αμφισβητείς. Εκεί είναι και η πηγή της αγωνίας μας.